

แนวทางการพัฒนาบริการห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบ

และการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่

ประภาส พาวินันท์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบริการห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้ใช้บริการ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม และนำเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้วยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่มีอิสระต่อกัน (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA F-test) และการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้สถิติ LSD โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากสัมภาษณ์ผู้บริหารครู และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน จำนวน 30 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ห้องสมุดประชาชนได้เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับโรคโควิด-19 และผู้ใช้ได้รับสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ คือ การดูแลสุขภาพในยุคโควิด-19 ร้อยละ การแพร่ระบาดของโควิด-19 การดำเนินชีวิตในยุคโควิด-19 และการป้องกันตนเองในบ้าน ที่ทำงาน หรือสถานศึกษา ตามลำดับ โดยผู้ใช้บริการมีความต้องการให้พัฒนางานห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ และด้านการให้บริการสารสนเทศของ ตามลำดับ โดยผู้ใช้ที่มีอายุ ระดับการศึกษา และการเป็นสมาชิกห้องสมุดต่างกันมีความต้องการให้พัฒนางานห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ใช้บริการเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: บริการสารสนเทศ, ห้องสมุดประชาชน, การศึกษานอกระบบ, การศึกษาตามอัธยาศัย

(Received: 6 June 2023; Revised: 17 August 2023; Accepted: 4 September 2023)

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์กวีชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อีเมล: pawinun@yahoo.com

**Guidelines for public library services development to promote non-formal
and informal education in the New Normal**

Prapat Pawinun¹

Abstract

The objective of the research is to study the guidelines for public library services development to promote non-formal and informal education in the New Normal. The samples were 400 users of public libraries of the Office of Non-education and Informal Education, selected through the purposive sampling technique. The statistical hypothesis testing was used to compare the means of two samples (t-test), one-way analysis of variance (F-test) and Fisher's Least Significant Difference (LSD) between any two means at a 0.05 level. In addition, the research was conducted to analyze the interview questions by 30 staffs including teachers, directors and librarians. The research findings were summarized as follows: the public libraries provide material of COVID-19 to library users including COVID-19 healthcare, pandemic of coronavirus disease 2019 (COVID-19), living in the age of COVID-19, and prevention of COVID-19 at home, workplaces or education institutions respectively. The demand of library users demand towards public library services development to promote non-formal and informal education in the New Normal overall and each parts at higher level including the building and venue of public library, public relation and communication, information resources, and information services respectively. In comparing demand of library users towards public library services development to promote non-formal and informal education in the New Normal overall and each part, the result differ significantly at 0.05 level among teachers who belongs to different age groups, education backgrounds and library members. There is no significant difference between library users with respective to genders.

Keywords: Information services, Public library, Non-formal education, Informal education

¹ Assoc.Prof. Dr., Library Science Department, Faculty of Humanities, Ramkhamhaeng University,
E-mail: pawinun@yahoo.com

บทนำ

การเกิดขึ้นของเทคโนโลยีสร้างความพลิกผัน (disruptive technology) อันเนื่องมาจากเหตุการณ์เทคโนโลยีใหม่เข้ามาแทนที่เทคโนโลยีเก่า ซึ่งจะเรียกกระบวนการเช่นนี้ว่า การทำลายอย่างสร้างสรรค์ (creative destruction) การปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดังกล่าวจะทำให้มนุษย์อยู่ร่วมกับวิถีชีวิตใหม่ได้อย่างลงตัว โดยเฉพาะการปรับทัศนคติเชิงบวกว่าการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีใหม่ไม่ใช่สิ่งที่จะมาทำลายแต่เป็นการสร้างสรรค์ การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและช่วยให้เข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น ดังนั้นการปรับตัวและการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจึงมีความสำคัญกับการดำเนินชีวิตในสังคมวิถีชีวิตใหม่

ห้องสมุดประชาชนเป็นแหล่งเรียนรู้ของประชาชนมาช้านาน แม้ว่าสังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ห้องสมุดประชาชนยังมีหน้าที่หลักในการให้บริการสารสนเทศ อย่างไรก็ตาม ห้องสมุดประชาชนได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน การปรับเปลี่ยนจากแหล่งให้บริการยืมคืนหนังสือไปสู่สถาบันเพื่อจัดการศึกษาหลายรูปแบบ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กในระบบการศึกษาและการจัดการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษาแล้ว การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มประชาชนชายขอบหรือชนกลุ่มน้อย กลุ่มผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา กลุ่มผู้มีรายได้ต่ำ กลุ่มสตรี กลุ่มทุพพลภาพ รวมทั้งบทบาทสำคัญในการพัฒนาการรู้หนังสือและการรู้สารสนเทศ (Taylor, Pratt, & Fabes, 2019)

ในสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ห้องสมุดประชาชนเป็นสถาบันทางสังคมที่ทำหน้าที่ในการรวบรวม อนุรักษ์ จัดระบบ และให้บริการสารสนเทศเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทุกระดับการศึกษา และทุกระบบการศึกษาให้กับประชาชนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาอย่างเป็นทางการ การศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย โดยไม่มีการแบ่งแยกหรือปิดกั้น เพื่อให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา (Balapanidou, 2015) การเกิดขึ้นของสังคมวิถีใหม่ (New Normal) เป็นการดำเนินชีวิตรูปแบบใหม่ที่แตกต่างจากอดีต และกำลังจะกลายเป็นวิถีพัฒนาการใหม่ของสังคมมนุษย์และระบบสังคมใหม่ของโลก ทำให้ประชาชนต้องปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตในสถานการณ์ปัจจุบันและรับมือเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต ปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นได้ส่งผลกระทบต่อความต้องการสารสนเทศและการศึกษาอย่างต่อเนื่องของประชาชน

จากศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาห้องสมุดประชาชน ดังนี้ สุทธิพร คุณพรม (Khunprom, 2012) สุนันท์ สิทธิสาธ (Sithisart, 2013) บุญเลิศ บุลท์มันน์ (Bultmann, 2013) วราภรณ์ คำเขียว (Kumkheaw, 2013) Agosto, Paone, & Ipock (2007) Asher & Case (2008) Jager & Nassimbeni (2012) Iwhiwhu & Okorodudu (2012) Anyalebechi & Udo-Anyanwu (2016) และ Abiodun, Mugwisi, & Mostert (2017) สรุป

ได้ว่าห้องสมุดประชาชนควรจัดหาทรัพยากรสารสนเทศและบริการสารสนเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมและบริการสารสนเทศต้องเชื่อมโยงกับสถานการณ์และเหตุการณ์สำคัญ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงบริการสารสนเทศของห้องสมุดประชาชนได้สะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และจากเหตุการณ์แพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เป็นอุปสรรคต่อการให้บริการสารสนเทศห้องสมุดประชาชน เนื่องจากผู้ใช้บริการไม่สามารถเข้าใช้บริการได้สะดวก ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางในการพัฒนาและออกแบบบริการสารสนเทศของห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในสังคมวิถีใหม่ และให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นให้ “คนไทยได้รับโอกาสการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัย สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีทักษะที่จำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21” (Department of Learning Encouragement, 2023)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาบริการห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้ใช้บริการ
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาบริการห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้ใช้บริการ
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาบริการห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่

สมมุติฐานการวิจัย

ในส่วนของการศึกษาเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมุติฐานการวิจัย ไว้ดังนี้
ผู้ใช้บริการที่มีลักษณะส่วนบุคคลต่างกันมีความต้องการพัฒนาบริการห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แตกต่างกันไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาบริการห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่ ซึ่งได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative data) ประชากร ได้แก่ ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน สังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 1,553,765 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973, p.125) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์กูเกิลฟอร์ม (Google Forms) เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (qualitative data) ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informants) ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และบรรณารักษ์ จำนวน 30 คน โดยไม่ได้กำหนดสัดส่วนของครูและผู้บริหารว่าจะต้องมีขนาดเท่าใด ขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ได้รับมีความอึดอัด หมายถึง ข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บรวบรวมเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ถึงแม้ว่าจะเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากขึ้นก็จะไม่พบข้อมูลใหม่ จึงถือว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาเพียงพอสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ (Chantavanich, 2014) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงและน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลภาคสนาม (field work) จากห้องสมุดประชาชนแต่ละแห่ง เพื่อให้เข้าใจสภาพการจัดบริการสารสนเทศ และได้ทราบแนวทางในการพัฒนาห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่

2. ตัวแปรที่ศึกษา สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย แบ่งตัวแปร เป็น 2 ประเภท

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพการเป็นสมาชิกห้องสมุดประชาชน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความต้องการพัฒนาบริการห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของผู้ใช้บริการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบสอบถามสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ และแบบสัมภาษณ์สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.1 การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้พัฒนาคุณภาพเครื่องมือวิจัย โดยการสร้างแบบสอบถาม และนำไปทดลองใช้กับผู้ใช้ห้องสมุดประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (Srisaard, 2011) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97 นำแบบสอบถามมาปรับแก้ เพื่อให้ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และสถานภาพการเป็นสมาชิกห้องสมุดประชาชน

ตอนที่ 2 การให้ความสำคัญของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ตอนที่ 3 ความต้องการให้พัฒนางานงานห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบริการสารสนเทศของห้องสมุดประชาชน

การรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังสำนักงาน กศน. อำเภอของจังหวัดบุรีรัมย์ พร้อมแนบหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากผู้บริหารและบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน เพื่อให้ได้ข้อมูลครบ จำนวน 400 ชุด ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์กูเกิลฟอร์ม โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน 2564

3.2 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และบรรณารักษ์ จำนวน 30 คน ผู้วิจัยได้เตรียมคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ล่วงหน้า และเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์โดยการส่งคำถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและปรับปรุงคำถามและเพิ่มประเด็นการสัมภาษณ์บางส่วนเพื่อให้แบบสัมภาษณ์ที่มีคุณภาพ และมีความสมบูรณ์สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วย ประสบการณ์การทำงานและการพัฒนาหลักสูตร

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหาร ครู และบรรณารักษ์ เป็นรายบุคคล ในครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (non-structure interview) ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพแบบไม่เป็นทางการ (informal interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบเปิดกว้างไม่จำกัด คำตอบ คำถามมีความยืดหยุ่นสูง ให้ผู้ให้ข้อมูลมีอิสระในการอธิบายความคิดของตนเองไปเรื่อย ๆ รวมทั้งมีรูปแบบการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกที่ผู้วิจัยมีจุดสนใจเฉพาะและต้องการทราบเหตุผลหรือข้อเท็จจริงเฉพาะประเด็นที่ต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (Chantavanich, 2014) ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามที่มีความยืดหยุ่นเพื่อให้แต่ละคนได้ตอบคำถามอย่างเป็นธรรมชาติ และให้คำตอบที่เป็นข้อมูลส่วนตัว แสดงความคิดเห็น หรือเล่าประสบการณ์ให้ละเอียดมากที่สุด (Chuttoo, 2002)

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรอิสระที่กำหนดไว้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง จำนวน 314 คน (ร้อยละ 78.50) และเพศชาย จำนวน 86 คน (ร้อยละ 21.50) โดยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 31-40 ปี จำนวน 217 คน (ร้อยละ 54.25) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 20-30 ปี จำนวน 64 คน (ร้อยละ 16.00) และกลุ่มอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 63 คน (ร้อยละ 15.75) ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 255 คน (ร้อยละ 63.75) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา จำนวน 80 คน (ร้อยละ 20.00) โดยเป็นสมาชิกห้องสมุดจำนวน 272 คน (ร้อยละ 68.00) และไม่เป็นสมาชิกห้องสมุด จำนวน 128 คน (ร้อยละ 32.00)

2. การให้ความสำคัญของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้ห้องสมุดประชาชนเพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงในเวลาว่าง (อ่านนวนิยาย หรือนิตยสาร) จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 67.50 รองลงมาคือการเพิ่มพูนความรู้เพื่อการทำงาน (การพัฒนางานให้ก้าวหน้า) จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เพื่อใช้สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องอ่านหนังสือ ถ่ายเอกสาร ไวไฟ ต่ออินเทอร์เน็ต) จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.75 เพื่อการติดตามข่าวสารประจำวัน (อ่านหนังสือพิมพ์) จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.25 และเพื่อหาข้อมูลในการดำเนินชีวิตประจำวัน (การเงิน สุขภาพ กฎหมาย เป็นต้น) ตามลำดับ ส่วนการใช้สารสนเทศเพื่อการเรียน (การทำรายงานและการสอบ) มีน้อยกว่าข้ออื่น จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50

ผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนได้รับประโยชน์ข้อมูลเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ที่ได้เผยแพร่โดยห้องสมุดประชาชน ส่วนใหญ่เป็นเรื่อง การดูแลสุขภาพในยุคโควิด-19 จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 74.00 รองลงมาคือ การแพร่ระบาดของโควิด-19 จำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 66.25 การดำเนินชีวิตในยุคโควิด-19 จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 59.75 การป้องกันตนเองในบ้าน ที่ทำงาน หรือสถานศึกษา จำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 53.25 การระวังและหลีกเลี่ยงการรวมตัวกันหรือไปแหล่งที่เสี่ยง (ประชุม สัมมนา งานรื่นเริง) จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 43.50 รายงานสถานการณ์โควิด-19 ประจำวัน จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และการฉีดวัคซีนโควิด-19 จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.25 ตามลำดับ

ผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนมีความต้องการสารสนเทศได้จากห้องสมุดประชาชนเพื่อการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ส่วนใหญ่คือเรื่องการศึกษาจำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 72.75 รองลงมาคือ

การประกอบอาชีพ จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 บันทึกลงและการพักผ่อนจำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 อาหารและโภชนาการ จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.25 โรคและสุขภาพ จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 49.00 ประวัติท้องถิ่น จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.25 และเศรษฐกิจและการเงิน จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 ตามลำดับ

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการของผู้ใช้ต่อการพัฒนางานห้องสมุดประชาชน เพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่ โดยรวม

ความต้องการของการดำเนินงานห้องสมุดประชาชน	ระดับ		
	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
ด้านอาคารสถานที่	4.10	.505	มาก
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ	4.00	.544	มาก
ด้านการให้บริการสารสนเทศของ	3.98	.528	มาก
ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์	4.09	.579	มาก
รวม	4.04	.479	มาก

ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนมีความต้องการพัฒนางานห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X}=4.10$) รองลงมาคือด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X}=4.09$) ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ($\bar{X}=4.00$) และด้านการให้บริการสารสนเทศ ($\bar{X}=3.98$) ตามลำดับ

ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนมีความต้องการพัฒนาอาคารสถานที่ของห้องสมุดประชาชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดภูมิทัศน์ภายนอกให้ร่มรื่น ($\bar{X}=4.22$) รองลงมาคือ การจัดที่นั่งอ่านให้เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ ($\bar{X}=4.18$) การจัดสถานที่อ่านภายในห้องสมุดเงียบสงบ ($\bar{X}=4.17$) การคมนาคมหรือการเดินทางสะดวก ($\bar{X}=4.17$) การจัดให้มีจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตหรือไวไฟ (WiFi) ($\bar{X}=15$) ตามลำดับ

ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนมีความต้องการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดประชาชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดหาหนังสือนวนิยายและบันเทิง ($\bar{X}=4.16$) รองลงมาคือ การให้บริการข้อมูล

เพื่อการพัฒนาอาชีพ ($\bar{X}=4.11$) นิติสารตรงตามความสนใจของผู้อ่าน ($\bar{X}=4.04$) การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน ($\bar{X}=4.00$) การเพิ่มหนังสือวิชาการให้เพียงพอ ($\bar{X}=3.92$) และการให้บริการสารสนเทศออนไลน์ฉบับเต็ม (อีบุ๊ก) ($\bar{X}=3.92$) ตามลำดับ

ผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนมีความต้องการพัฒนาบริการสารสนเทศของห้องสมุดประชาชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดบริการพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ ($\bar{X}=4.11$) และการปรับระบบค้นหาหนังสือหรือสารสนเทศให้ง่าย ($\bar{X}=4.11$) รองลงมาคือ การเปิดบริการให้เร็วและปิดช้ากว่าเวลาราชการ ($\bar{X}=4.07$) การเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียน ($\bar{X}=4.05$) การเตือนก่อนกำหนดคืนหนังสือของห้องสมุด ($\bar{X}=4.03$) การปรับปรุงบุคลากรบริการและบุคลากรห้องสมุด ($\bar{X}=4.01$) การจัดบริการพิเศษสำหรับเด็กและเยาวชน ($\bar{X}=4.01$) การจัดบริการเฉพาะกลุ่มผู้ที่มีความบกพร่อง ($\bar{X}=4.00$) และการเปิดบริการในวันหยุดราชการและนักชดถุก ($\bar{X}=4.00$) ตามลำดับ

ผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนมีความต้องการพัฒนาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดประชาชน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การแนะนำสื่อสารสนเทศใหม่ ๆ ของห้องสมุด ($\bar{X}=4.14$) รองลงมาคือ การแนะนำหรือการสอนวิธีสืบค้นข้อมูลห้องสมุด สม่าเสมอ ($\bar{X}=4.13$) การประชาสัมพันธ์ให้มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.13$) การสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลได้ทันเวลาและเหตุการณ์ ($\bar{X}=4.12$) การประชาสัมพันธ์ให้ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X}=4.11$) การปรับปรุงเว็บไซต์ของห้องสมุด ($\bar{X}=4.08$) การจัดแสดงหนังสือใหม่อย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.08$) การจัดทำแอปพลิเคชันเพื่อให้บริการข้อมูลของห้องสมุด ($\bar{X}=4.04$) ตามลำดับ

3. การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ใช้ต่อการพัฒนางานห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่ สรุปได้ดังนี้

1. ผู้ให้บริการห้องสมุดประชาชนเพศชาย ($\bar{X}=4.077$) และเพศหญิง ($\bar{X}=4.037$) มีความต้องการพัฒนางานห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2. ผู้ให้บริการห้องสมุดห้องสมุดประชาชนที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกห้องสมุด อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการพัฒนางานห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การให้ความสำคัญของห้องสมุดต่อการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ผู้ให้บริการส่วนใหญ่เข้าใช้ห้องสมุดประชาชนเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป เรียงตามลำดับ ได้แก่ เพื่อการพักผ่อนและความบันเทิงในเวลาว่างสำหรับการอ่านนวนิยาย หรือนิตยสาร ร้อยละ 67.50 การเพิ่มพูนความรู้เพื่อการทำงานให้ก้าวหน้า ร้อยละ 50.00 เพื่อใช้สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยเฉพาะห้องอ่านหนังสือ ถ่ายเอกสาร ไวไฟต่ออินเทอร์เน็ต รวมทั้ง เพื่อการติดตามข่าวสารประจำวัน จากการอ่านหนังสือพิมพ์ และเพื่อหาข้อมูลในการดำเนินชีวิตประจำวัน ข้อมูลทางด้านการเงิน สุขภาพ กฎหมาย เป็นต้น ตามลำดับ ส่วนการใช้สารสนเทศเพื่อการเรียน ร้อยละ 30.50 ในการทำรายงาน และการสอบตามหลักสูตรสามัญของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จากผลการวิจัยดังกล่าวจะชี้ให้เห็นว่า ห้องสมุดประชาชนไม่ได้ตอบสนองหรือสนับสนุนการจัดการศึกษาของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีสถานะเป็นสถานศึกษา ในการดำเนินงานคือการพัฒนาคนไทยให้ได้รับโอกาสการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัย สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีทักษะที่จำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21 (Office of the Non-Formal and Informal Education, 2020)

ความต้องการข้อมูลของผู้ใช้บริการจากห้องสมุดประชาชน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการศึกษา ร้อยละ 72.75 รองลงมาคือการประกอบอาชีพ ร้อยละ 62.00 บันทึกลงและการพักผ่อน ร้อยละ 57.50 อาหารและโภชนาการ ร้อยละ 54.25 โรคและสุขภาพ ร้อยละ 49.00 ตามลำดับ และผู้ให้บริการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโรคโควิด-19 จากห้องสมุดประชาชนค่อนข้างสูง ดังเช่น การดูแลสุขภาพในยุคโควิด-19 ร้อยละ 74.00 รองลงมาคือ การแพร่ระบาดของโควิด ร้อยละ 66.25 การดำเนินชีวิตในยุคโควิด-19 ร้อยละ 59.75 การป้องกันตนเองในบ้าน ที่ทำงาน หรือสถานศึกษา ร้อยละ 53.25 แสดงให้เห็นว่าห้องสมุดเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์การวิกฤติที่เกิดขึ้นในสังคม เป็นอย่างดีอาจจะเป็นเพราะว่า สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) มีนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการรณรงค์เพื่อป้องกันการระบาดของโรคโควิด-19 และห้องสมุดประชาชนในสังกัดได้ให้ความรู้และการเผยแพร่ข่าวเกี่ยวกับโรคโควิด-19 ให้กับประชาชนในเขตบริการได้รับทราบอย่างต่อเนื่องผ่านหน้าเว็บไซต์และเฟซบุ๊กของสำนักงาน (Office of the Non-Formal and Informal Education, 2021) การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยเกี่ยวกับโรคโควิดผ่านกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน (Office of the Non-Formal and Informal Education, 2021) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการลงพื้นที่ ได้ข้อเสนอแนะ

ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาห้องสมุดเพื่อส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยในช่วงเวลาการระบาดของโรคโควิด-19 ดังนี้

1. ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholders) หรือเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อช่วยให้การทำงานร่วมกันมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งประกอบด้วย 3 ฝ่าย (1) บรรณารักษ์คือฝ่ายดำเนินงานห้องสมุดประชาชน (2) ครูคือฝ่ายการจัดการเรียนการสอน และ (3) ผู้บริหาร กศน. คือ ฝ่ายการบริหารการศึกษา

2. ห้องสมุดประชาชนในฐานะแหล่งให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนแก่ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย และทุกระดับการศึกษา ต้องทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางรวบรวมข่าวสารและความรู้ต่าง ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อช่วยประชาชนในการติดตามความเคลื่อนไหวของโลก โดยเฉพาะในช่วงวิกฤตจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและทันสมัย ห้องสมุดประชาชนต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมของประชาชนให้ก้าวทันสังคมในวิถีใหม่ โดยทำหน้าที่ดังนี้

2.1 การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการอ่านและค้นคว้าหลายรูปแบบและหลายช่องทางการสื่อสารกับประชาชน เพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้และการพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.2 ศูนย์กลางในการส่งเสริมการเรียนรู้และแนะแนวการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ของสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ทุกระดับ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และมหาวิทยาลัยรามคำแหง

2.3 ศูนย์ประชาคมของชุมชนสำหรับใช้สถานที่จัดประชุม สัมมนา การแสดงผลภัณฑ์ การจัดกิจกรรมของเด็กและครอบครัว รวมทั้งกิจกรรมเอนกประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของชุมชน

2.4 ศูนย์ประสานงานเครือข่ายการเรียนรู้ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยการให้บริการข้อมูลข่าวสารและสื่อกลางระหว่างชุมชนกับหน่วยงานหรือองค์กรเพื่อการศึกษาต่าง ๆ ในรูปแบบการพัฒนาการผลิต การเผยแพร่ การจัดหา การแลกเปลี่ยน การหมุนเวียน และการฝึกอบรมเกี่ยวกับการระบาดของโรคโควิด-19

3. การพัฒนาห้องสมุดประชาชนในวิถีใหม่ ควรเน้นการให้บริการในเชิงรุก การบริการแบบออนไลน์มากขึ้นกว่าเดิม การพัฒนานวัตกรรมหรือแนวทางการให้บริการในรูปแบบใหม่ ๆ นำมาปรับปรุงและพัฒนางานบริการของห้องสมุด รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ภายใต้ความรับผิดชอบรูปแบบการให้บริการที่ทันสมัย และมีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ

ความต้องการของผู้ใช้ต่อการพัฒนางานห้องสมุดประชาชน

การวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบริการห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษา

นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 4 องค์ประกอบหลักในการจัดบริการห้องสมุด คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ด้านบริการสารสนเทศ และการด้านสื่อสารและประชาสัมพันธ์ **อภิปรายโดยภาพรวมดังนี้**

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้ใช้มีความต้องการให้พัฒนาบริการห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาของสุลธิพร คุณพรม (Khunprom, 2012) ที่ศึกษา การพัฒนาห้องสมุดประชาชน ศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า มีความต้องการด้าน อาคาร สถานที่ และบรรยากาศ ด้านระบบงานและบริหารจัดการ ด้านทรัพยากรสารสนเทศด้านการบริการ และกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และด้านบุคลากรอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาของ สุนันท์ สิทธิสาท (Sithisart, 2013) ที่ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ห้องสมุดประชาชน สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ครุมีความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ห้องสมุดประชาชนสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตาม เมื่อนำไป เปรียบเทียบกับการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้ต่อการให้บริการห้องสมุดประชาชนของ บุญเลิศ บุลท์มันน์ (Bultmann, 2013) พบว่า ผู้ใช้มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของห้องสมุดประชาชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นห้องสมุดประชาชนจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาซึ่งสอดคล้องกับการวิจัย ครั้งนี้ที่ผู้ใช้บริการต้องการให้มีการพัฒนาห้องสมุดในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยนำมาอภิปรายและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาบริการสารสนเทศของห้องสมุด ประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่ในแต่ละด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาอาคารสถานที่ของห้องสมุด

จากผลการศึกษาพบว่าผู้ใช้บริการห้องสมุดมีความต้องการพัฒนางานห้องสมุดประชาชน เพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่ ในด้านด้านอาคารสถานที่ ของห้องสมุดประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุลธิพร คุณพรม (Khunprom, 2012) ที่ผู้ใช้บริการ ห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ต้องการให้พัฒนาด้านอาคาร สถานที่ และบรรยากาศ อยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับการศึกษาของสุนันท์ สิทธิสาท (Sithisart, 2013) ที่ครุมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน แหล่งเรียนรู้ห้องสมุดประชาชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในจังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาความต้องการ

พัฒนาอาคารสถานที่ที่เป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ คือ การจัดภูมิทัศน์ภายนอกให้ร่มรื่น รองลงมา คือ การจัดที่นั่งอ่านให้เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ การจัดสถานที่อ่านภายในห้องสมุดเงียบสงบ การคมนาคม หรือการเดินทางสะดวก การจัดให้มีจุดเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตหรือไวไฟ ตามลำดับ เมื่อนำผลการสำรวจความต้องการของผู้ใช้ไปเชื่อมโยงกับการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหาร ครู และบรรณารักษ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงอาคารสถานที่ของห้องสมุดประชาชน ดังนี้

1. การบรรยากาศและสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการอ่าน การเรียนรู้ การค้นคว้า การหาความบันเทิงการจัดสถานที่ให้มีความสะดวก สะอาด ร่มรื่น ปลอดภัย ประหยัดพลังงาน สะท้อนเอกลักษณ์ของชุมชน และปลอดภัยสำหรับผู้ให้บริการเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการเว้นระยะห่างทางสังคมในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

2. การจัดพื้นที่ภายในให้มีสัดส่วน โดยมีพื้นที่บริการหนังสือวิชาการทั่วไปและหนังสือเรียนสอดคล้องกับหลักสูตรของการศึกษานอกระบบ มุมบริการหนังสือนวนิยาย เรื่องสั้น และบทกวี เพื่อให้ประชาชนได้ใช้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การจัดพื้นที่เป็นสัดส่วนจะช่วยให้การเปิดบริการมีความปลอดภัยสำหรับประชาชนมากยิ่งขึ้น

3. การจัดพื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรม การประชุม หรือการทำกิจกรรมกลุ่มของประชาชนในชุมชน การจัดพื้นที่เสมือนเพื่อรองรับการประชุม การอบรม หรือการทำกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันการประชุมต่าง ๆ

4. การจัดให้มีมุมอินเทอร์เน็ตเพื่ออำนวยความสะดวกในการสืบค้นสารสนเทศและการสื่อสารออนไลน์ของประชาชนได้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาขยายการให้บริการนอกตัวอาคารห้องสมุด การจัดทำระบบเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตของห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพเพื่อความความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับห้องสมุดในระบบออนไลน์ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 หรือโรคอื่น ๆ ที่ผู้ใช้ไม่สามารถเข้าใช้ห้องสมุดประชาชนได้แต่ยังได้รับบริการรูปแบบใหม่

5. การขยายบริการสู่ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อความปลอดภัยในการเดินทางมายังที่ตั้งห้องสมุดของผู้ใช้บริการซึ่งมีความเสี่ยงในการติดเชื้อโรคหรือการนำเชื้อโรคไปแพร่กระจายให้กับผู้อื่น โดยบรรณารักษ์ต้องประสานงานกับครูสังกัดสำนักงาน กศน. ในการให้บริการยืมคืนหนังสือของนักเรียน

2. การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด

จากผลการศึกษาพบว่าผู้ใช้บริการห้องสมุดมีความต้องการพัฒนางานห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่ ในด้านทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดประชาชน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุติพร คุณพรม (Khunprom, 2012) ที่ผู้ใช้บริการห้องสมุดประชาชนศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

อำเภอพิชัยภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ต้องการให้พัฒนาด้านทรัพยากรสารสนเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ การจัดหาหนังสือ นวนิยายและบันเทิง การให้บริการข้อมูลเพื่อการพัฒนาอาชีพ นิเทศสารตรงตามความสนใจของผู้อ่าน การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน การเพิ่มหนังสือวิชาการให้เพียงพอ และการรวบรวม สารสนเทศที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องแนวคิดหลักของ สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้นับในชุมชน ทั้งการพัฒนาอาชีพและการพักผ่อนหย่อนใจ โดยเฉพาะในช่วงการระบาดของโรคโควิด-19 สำนักงาน กศน. ได้ตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้มอบนโยบายเร่งด่วน (Quick Win) ในเรื่อง การจัดการศึกษา ข้อที่ 5 การพัฒนาทักษะอาชีพ ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่เน้นพัฒนาอาชีพของผู้เรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างอาชีพและรายได้ที่เหมาะสม โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายผู้ที่ได้รับผลกระทบ จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Office of the Non-Formal and Informal Education, Takam Phuet Phon District, 2021) โดยการจัดอบรมหลักสูตรอาชีพให้กับประชาชนที่ตกงานว่างงาน หรือ ได้รับรายได้ลดลง เพื่อให้เกิดทักษะอาชีพใหม่หรือต่อยอดอาชีพเดิมที่สามารถนำไปประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว (Daily News, 2021) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์ เชิงลึกเพื่อประกอบการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดประชาชน ดังนี้

1. หนังสือและสื่อการเรียนรู้หลายรูปแบบต้องมีคุณภาพ มีคุณค่า เนื้อหาถูกต้อง ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ปราศจากอคติ ไม่เป็นพิษเป็นภัย และตรงตามความต้องการของผู้ใช้ในแต่ละชุมชน เพื่อช่วยส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย และสอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2. การรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศที่มีความหลากหลาย เพื่อให้ประชาชนได้ความรู้และ ทักษะการดำรงชีวิต การพัฒนาความคิด (concepts) ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะการสื่อสาร และอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21

3. การรวบรวมและการพัฒนาเนื้อหาในรูปแบบดิจิทัล เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของ ห้องสมุดประชาชน เพื่อช่วยให้ผู้ใช้สืบค้นข้อมูลและใช้สารสนเทศดิจิทัลได้จากที่บ้าน ไม่ต้องเดินทางมา ห้องสมุด รวมทั้งการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้ในการเผยแพร่สารสนเทศของห้องสมุด เพื่อส่งเสริม การศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชนในชุมชน การร่วมมือกับแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ ห้องสมุดประชาชน แต่ละแห่งต้องมีนโยบายในการบริการสารสนเทศออนไลน์ไปพร้อมกับการจัดหาสื่อสิ่งพิมพ์ที่มี ข้อจำกัดการใช้บริการ โดยผู้ใช้งานจะต้องมาติดต่อขอใช้บริการที่อาคารห้องสมุดเท่านั้น

4. การจัดหาทรัพยากรแบบได้เปล่าในโลกออนไลน์ที่มีจำนวนมาก บรรณารักษ์ต้องมี

ทักษะในการค้นหาและคัดเลือกสารสนเทศ การนำสารสนเทศมาเรียบเรียงและนำเสนอในรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้ให้บริการในแต่ละกลุ่ม ช่วยเพิ่มมูลค่าสารสนเทศเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างดี

5. การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบการจัดอบรมให้ความรู้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เช่น การให้บริการสารสนเทศเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับโรคโควิด-19 แก่ประชาชน การพัฒนาอาชีพหลากหลาย ผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ (social media) โดยจัดตั้งกลุ่มสมาชิกที่มีความสนใจร่วมกันและประยุกต์ใช้แอปพลิเคชันไลน์ เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม และอื่น ๆ การจัดทำคลิปวิดีโอให้ความรู้เผยแพร่อย่างต่อเนื่องการเผยแพร่กิจกรรมผ่านสตรีมมิง (streaming) เพื่อถ่ายทอดไฟล์มัลติมีเดียทั้งภาพและเสียง

6. การกำหนดนโยบายชัดเจนในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดโดยการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อคัดเลือกหนังสือและสื่อการเรียนรู้ของห้องสมุด ซึ่งจะช่วยในการบริหารงบประมาณที่ได้รับจัดสรรได้อย่างเหมาะสม

7. การร่วมมือกับห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และองค์กรในชุมชนเพื่อเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดประชาชน ในรูปแบบต่าง ๆ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน การขอเงินอุดหนุนหรือการขอรับบริจาคเพื่อใช้ในการจัดซื้อหนังสือหรือสื่อเพื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ

3. การพัฒนาบริการสารสนเทศของห้องสมุด

จากผลการศึกษาพบว่าผู้ให้บริการห้องสมุดมีความต้องการพัฒนางานห้องสมุดประชาชนเพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่ ในด้านการให้บริการสารสนเทศของห้องสมุดประชาชน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดบริการพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ และการปรับระบบค้นหาหนังสือหรือสารสนเทศให้ง่าย รองลงมาคือ การเปิดบริการให้เร็วและปิดช้ากว่าเวลาราชการ การเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเตือนก่อนกำหนดคืนหนังสือของห้องสมุด การปรับปรุงบุคลากรบรรณารักษ์และบุคลากรห้องสมุด การจัดบริการพิเศษสำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชน การจัดบริการเฉพาะกลุ่มผู้ที่ความบกพร่อง และการเปิดบริการในวันหยุดราชการและนักขัตฤกษ์ ตามลำดับ เมื่อนำไปบูรณาการเข้ากับการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหาร ครู และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน สังกัดสำนักงาน กศน. ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อประกอบการปรับปรุงบริการสารสนเทศของห้องสมุดประชาชนดังนี้

1. การให้บริการสารสนเทศของห้องสมุดประชาชนต้องช่วยให้ทุกคนในชุมชนมีโอกาสเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างเท่าเทียมกัน
2. การสร้างสรรค์บริการที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของทุกกลุ่มเป้าหมาย

3. บรรณารักษ์จะต้องทำงานอย่างมืออาชีพ โดยต้องมีจิตบริการ มีความรู้ลึกซึ้ง รู้รอบ รู้กว้าง รู้ไกล ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

4. บรรณารักษ์ต้องทำงานห้องสมุดประชาชนเต็มเวลา ไม่ใช่ไปทำหน้าที่อย่างอื่น จะได้ทุ่มเทการทำงานห้องสมุดได้อย่างเต็มที่ การประสานงานกับครูเพื่อช่วยในการจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. บรรณารักษ์ต้องปรับตัว พัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน และเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการทำงานบริการในวิถีใหม่ มีดังนี้

5.1 นักคิดเพื่อวางแผนและสร้างสรรค์บริการใหม่ ๆ

5.2 นักประสานงาน เพื่อสร้างเครือข่ายการบริการสารสนเทศ การร่วมมือกันในกลุ่มห้องสมุดประชาชนและแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ

5.3 นักสื่อสารและนักประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของห้องสมุด การสื่อสารบริการห้องสมุดไปยังกลุ่มเป้าหมาย

5.4 นักพัฒนาตนเอง บรรณารักษ์จะต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมการเรียนรู้

6. การสร้างสรรค์บริการใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์เพื่อให้ประชาชนได้เรียนรู้ผ่านคลาย และเพลิดเพลินในสภาวะวิกฤตของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

7. การให้บริการด้วยความยืดหยุ่น การปรับเปลี่ยนกฎระเบียบเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ใช้บริการ

8. การให้บริการเชิงรุก การคืนหนังสือนอกห้องสมุดหรือส่งคืนทางไปรษณีย์ ในกรณีที่อ่านไม่เสร็จสามารถขยายเวลาโดยการแจ้งให้บรรณารักษ์ทางโทรศัพท์ อีเมล หรือผ่านแอปพลิเคชัน สื่อสังคมออนไลน์

9. การให้บริการสอดคล้องกับนโยบายลดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 หรือโรคอื่น ๆ โดยการเว้นระยะห่างทางสังคม ในรูปแบบการส่งเสริมการใช้บริการสื่อออนไลน์ของห้องสมุด การเตรียมกล่องสำหรับส่งคืนหนังสือหน้าห้องสมุดเพื่อลดการเผชิญหน้าระหว่างผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ

10. การให้ความช่วยเหลือผู้ใช้ที่ประสบปัญหาการเรียนในวิกฤตโควิด-19 โรงเรียนได้ปิดการเรียนการสอนหรือเปลี่ยนการเรียนที่บ้านผ่านระบบออนไลน์ การให้บริการยืมหนังสือเพื่อเสริมการเรียน ในหลักสูตร การทำการบ้าน และการทำรายงาน จากสถิติการยืมคืนหนังสือพบว่าในช่วงที่ผ่านมานักเรียนในชุมชนได้ยืมหนังสือมากขึ้น

11. การส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยของประชาชนในชุมชน การจัดบริการบ้านหนังสือ การให้บริการเชื่อมต่อไวไฟ การจัดอบรมการใช้แอปพลิเคชัน โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์เพื่อให้เข้าถึงสารสนเทศได้อย่างกว้างขวาง การติดต่อสื่อสารรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

12. การให้บริการและจัดกิจกรรมกลางแจ้งหรือนอกอาคารห้องสมุด โดยบรรณารักษ์ และผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะต้องสวมหน้ากากอนามัย การล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ การตรวจวัดอุณหภูมิของร่างกาย และการเว้นระยะห่างทางสังคมในระหว่างการมีปฏิสัมพันธ์กัน

13. การให้บริการยืมคืนหนังสือไปอ่านที่บ้านโดยการขยายระยะเวลาการคืนหนังสือ การลดหรืองดการให้บริการอ่านในห้องสมุด ในกรณีที่เปิดให้เข้าใช้บริการอ่านจะต้องมีความเข้มงวดเกี่ยวกับการแพร่กระจายของเชื้อโรคโควิด-19 โดยการเว้นระยะห่างทางสังคมตามมาตรการของรัฐบาล

4. การพัฒนาการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด

จากผลการศึกษาพบว่าผู้ใช้บริการห้องสมุดมีความต้องการพัฒนางานห้องสมุดประชาชน เพื่อส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในวิถีใหม่ ในด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดประชาชน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การแนะนำสารสนเทศใหม่ ๆ ของห้องสมุด รองลงมาคือ การแนะนำหรือการสอนวิธีสืบค้นข้อมูลห้องสมุด สม่าเสมอ การประชาสัมพันธ์ให้มีความต่อเนื่องสม่ำเสมอ การสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลได้ทันเวลาและเหตุการณ์ การประชาสัมพันธ์ให้ตรงตามกลุ่มเป้าหมาย การปรับปรุงเว็บไซต์ของห้องสมุด การจัดแสดงหนังสือใหม่อย่างต่อเนื่อง การจัดทำแอปพลิเคชันเพื่อให้บริการข้อมูล เมื่อนำไปบูรณาการเข้าการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหาร ครู และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน สังกัดสำนักงาน กศน. ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อนำไปปรับปรุงการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุดประชาชน ดังนี้

1. การสื่อสารภายในองค์กรจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ซึ่งบุคลากรของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยเฉพาะผู้บริหาร ครู และบรรณารักษ์ห้องสมุดประชาชน

2. การสื่อสารผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศภายในหน่วยงาน ระหว่างหน่วยงาน ทั้งในสังกัดและนอกสังกัดของสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร

3. ห้องสมุดประชาชนต้องมีการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดอย่างแพร่หลาย การเลือกใช้สื่อประชาสัมพันธ์หลากหลายเพื่อให้ห้องสมุดเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางเพื่อให้เข้าถึงผู้ใช้ทุกกลุ่มเป้าหมาย

4. ห้องสมุดจะต้องให้ความรู้และพัฒนาทักษะการใช้เครื่องมือการสื่อสารแก่ผู้ใช้บริการ โดยการจัดทำคู่มือการใช้เครื่องมือ และคำแนะนำในการใช้แอปพลิเคชันสื่อสังคมออนไลน์ ขั้นตอนการสมัครอีเมลโดยเผยแพร่ผ่านหน้าเว็บไซต์และเฟซบุ๊กของห้องสมุด

5. การสร้างกลุ่มไลน์ของสมาชิกห้องสมุด กลุ่มรักการอ่านนวนิยาย กลุ่มอาชีพ และอื่น ๆ บรรณารักษ์ห้องสมุดจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในแต่ละกลุ่มเพื่อประชาสัมพันธ์บริการห้องสมุด

6. บรรณารักษ์ต้องทำงานร่วมกับครูเพื่อเข้าไปเป็นสมาชิกของกลุ่มการเรียนการสอนและกิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย ช่วยให้การสื่อสารและช่วยเหลือนักเรียนนักศึกษาในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม การเตรียมเตรียมเอกสารหรือสื่อการเรียนเพื่อเตรียมตัวสอบ การทำการบ้าน และการทำรายงาน

7. ห้องสมุดประชาชนต้องปรับปรุงรูปแบบการสื่อสาร การประสานงาน และการร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ในวงกว้างผ่านเครือข่ายสื่อสังคมออนไลน์เพื่อสร้างเครือข่ายการให้บริการสารสนเทศในวิถีใหม่ให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเฉพาะมากยิ่งขึ้น การจัดบริการสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ และกลุ่มที่บกพร่องทางด้านร่างกายที่ไม่สะดวกที่จะมาใช้บริการห้องสมุดได้ การเพิ่มบริการสารสนเทศเพื่อการศึกษาตามอัธยาศัยผ่านสื่อออนไลน์ช่วยให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

8. การเรียนรู้และประยุกต์ใช้การสื่อสารผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการประชุมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊กไลฟ์ (Facebook Live) ชุมคลาวด์มีตติ้งส์ (Zoom Cloud Meetings) หรือ กูเกิล มีต (Google Meet) หรือการประชุมกลุ่มไลน์ (Line Group Calls) ซึ่งแอปพลิเคชันดังกล่าวได้พัฒนาตัวฟีเจอร์ (features) ขึ้นมาใหม่ให้สามารถใช้กับการประชุมออนไลน์ผ่านระบบวิดีโอ (video conference) ได้อย่างชัดเจนเสมือนการประชุมร่วมกันในห้องด้วยกัน

9. การอบรมและพัฒนาทักษะการสื่อสารแก่ผู้ใช้โดยการจัดอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศการสืบค้นข้อมูลและการใช้สารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสารสนเทศของผู้ใช้ที่ขาดทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะการใช้แอปพลิเคชันในการเข้าถึงสารสนเทศการถ่ายทอด (YouTube) เผยแพร่คลิปวิดีโอทัศน การใช้อินสตาแกรม (Instagram) ในการเผยแพร่รูปภาพการสื่อสารกับผู้ใช้ผ่านแอปพลิเคชันในไลน์ (Line) การแสดงความคิดเห็นผ่านทวิตเตอร์ (Twitter) เฟซบุ๊ก (Facebook) และลิงก์ดอิน (LinkedIn) และอื่น ๆ ซึ่งแอปพลิเคชันห้องสมุดสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการนัดหมายและการประชาสัมพันธ์บริการสารสนเทศและกิจกรรมของห้องสมุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป ดังนี้

1. การศึกษาแนวทางการพัฒนามาตรฐานห้องสมุดประชาชนสังกัดสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2. การศึกษาแนวทางการร่วมมือระหว่างครูและบรรณารักษ์ในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้ห้องสมุดประชาชนเป็นฐานการเรียนรู้ของสำนักงานการศึกษา นอกระบบโรงเรียนและการศึกษาตามอัธยาศัย

3. การศึกษาแนวทางการพัฒนาบริการห้องสมุดประชาชนในสังกัดหน่วยงานอื่น เช่น องค์การ ปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา) องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือหน่วยงานอื่นๆ

References

- Abiodun, A., Mugwisi, S., & Mostert, B. J. (2017). Access to and use of public library services in Nigeria. **South African Journal of Libraries & Information Science**, 83(1), 26–38.
<https://doi.org/10.7553/83-1-1639>
- Agosto, D. E., Paone, K. L., & Ipock, G. S. (2007). The female-friendly public library: Gender differences in adolescents' uses and perceptions of U.S. public libraries. **Library Trends**, 56(2), 387–401.
<https://doi.org/10.1353/lib.2008.0000>
- Anyalebechi, L. I., & Udo-Anyanwu, A. J. (2016). Public library services and the attainment of the social well being of users in Enugu state. **Journal of Policy and Development Studies**, 10(1), 37–47.
<https://doi.org/10.12816/0027289>
- Asher, C., & Case, E. (2008). A study of the usage and attitudes toward public libraries by Generation 1.5 composition students. **Reference & User Services Quarterly**, 47(3), 274–279.
<https://www.jstor.org/stable/20864893>
- Balapanidou, A. (2015). The challenging role of public libraries as providers of lifelong learning opportunities for personal and social skills development. **International Journal of Teaching and Education**, 3(2), 1-16. <https://doi.org/10.20472/TE.2015.3.2.001>
- Bultmann, B. (2013). **A comparison the satisfaction of public library users under Kalasin province Office of the Non-Formal and Informal Education**. (Master Independent Studies, M.Ed. in Educational Administration, Maha Sarakham University, Thailand). [In Thai]
- Chantavanich, S. (2014). **Qualitative research methodology** (5th ed.). Chulalongkorn University Press.
- Chutoo, N. (2002). **Qualitative research** (5th ed.). P.N. Publishing. [In Thai]

- Daily News. (2021). **NIE provided 3 activities helping citizens to against COVID**. Retrieved August 15, 2020, from <https://www.dailynews.co.th/education/848377/> [In Thai]
- Department of Learning Encouragement. (2023). **Vision**. Retrieved May 1, 2023, from <http://www.nfe.go.th/onie2019/index.php/about-us1/vision-mission.html> [In Thai]
- Iwhiwhu, B. E., & Okorodudu, R. O. (2012). Public library information resources, facilities, and services: User satisfaction with the Edo State Central Library, Benin-City, Nigeria. **Library Philosophy and Practice**, 5, Article 747. <https://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/747>
- Jager, K. de, & Nassimbeni, M. (2012). Giving them what they want and assessing impact: Case studies of public library services in the Western Cape, South Africa. **African Journal of Library, Archieve and Information Science**, 22(1), 19–30. <https://www.ajol.info/index.php/ajlais/article/view/106581>
- Khunprom, S. (2012). **The development of the public library of the Non-Formal and Informal Education Center of Payakhapumpisai Distict**. (Master Thesis, M.Ed. in Educational Administration, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand). [In Thai]
- Kumkheaw, W. (2013). **The conditions and administration development guidelines of public libraries under Phuket Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education**. (Master Independent Study, M.Ed. in Educational Administration, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand). [In Thai]
- Office of the Non-Formal and Informal Education, Takarn Phuet Phon District. (2021). **The consultant of Minister of Education opened the cooperation of NIE to against COVID 19 at Takarn Phuet Phon District**. Retrieved August 15, 2020, from <http://ubon.nfe.go.th/wordpress/ที่ปรึกษา-รวมว-ศึกษาธิการ/> [In Thai]
- Office of the Non-Formal and Informal Education. (2020). **Government action plan fiscal year 2020 (allocated budget edition)**. Retrieved August 15, 2020, from <http://203.147.24.83/onieWeb/plann/files/acplan63final.pdf>
- Office of the Non-Formal and Informal Education. (2021). **Education management Manual of NFE to cope with COVID 19**. Retrieved August 15, 2020, from https://drive.google.com/file/d/107m5qqFF5IGVJzVnoQEv2qpY9AsYC6FP/view?fbclid=IwAR23riESOQC7ddv7YSqg-UIW_O4BMAwUjMXhcfGMhHOpid87bGBL7Oa14sY

- Sithisart, S. (2013). **The operational state of public library learning sources under the office of Non-Formal and Informal Education in Buriram Province.** (Master of Thesis, M.Ed. in Educational Administration, Buriram Rajabhat University, Thailand). [In Thai]
- Srisaard, B. (2011). **Introduction to research** (8th ed.). Suveeriyasan. [In Thai]
- Taylor, M., Pratt, M. E., & Fabes, R. A. (2019). Public libraries as a context for the study of learning and development. **Journal of Higher Education Outreach and Engagement**, 23(2), 51-62.
<https://openjournals.libs.uga.edu/jheoe/article/view/1450>
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An introductory analysis** (3rd ed.). Harper & Row.